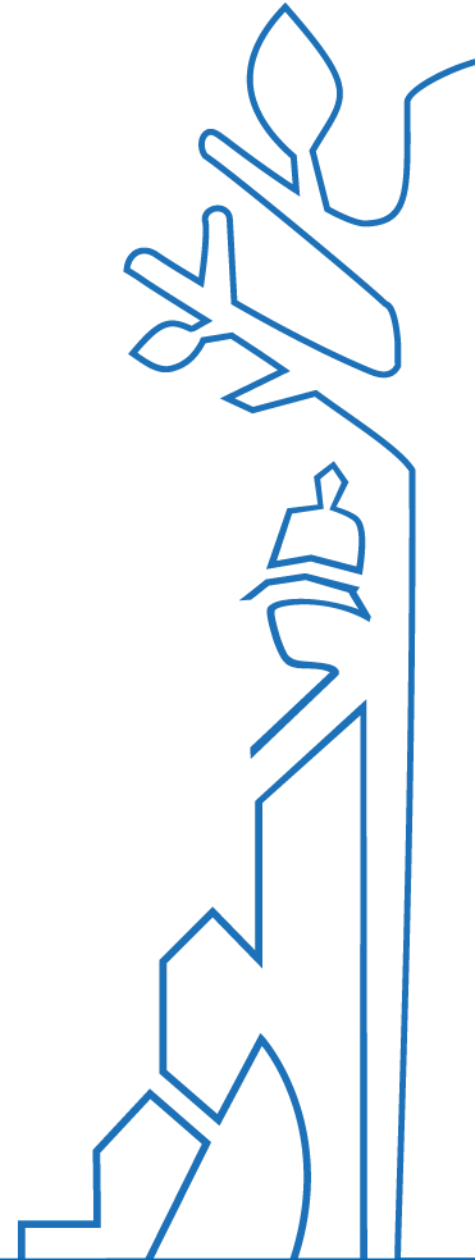

Oppiva kirjastolainen – Osaamista kansainvälisyydestä (KA1)

Iisalmen kaupunginkirjaston Erasmus+-hankkeen esittely 8.9.2022

Tuomas Kauppinen, Marja Kettunen ja Tuomo Lindfors

NAPLE Sister Libraries

- Eurooppalaisten yleisten kirjastojen yhteistyöfoorumi.
- Matalan kynnyksen kanava verkostoitua ja esitellä omaa osaamista oman maan rajojen ulkopuolelle.
- Tarjoaa alustat sekä verkostoitumisapua, mutta ei taloudellista tukea.
- Iisalmen kaupunginkirjasto ollut mukana toiminnassa vuodesta 2011.

LIBRARY. I LOVE IT!

- Strateginen kumppanuushanke (KA2), joka toteutettiin vuosina 2012–2015.
- Mukana osallistujia yhteensä kahdeksasta maasta.
- Puolalainen Piekary Śląskien kirjasto (Iisalmen ensimmäinen NAPLE-kumppani) hallinnoi.
- Hanke kehitti Iisalmen kirjaston henkilökunnan kansainvälistä osaamista ja toi organisaatiolle näkyvyyttä sekä Suomessa että ulkomailla.

 Belgium (3)	 Croatia (20)	 Czechia (3)
 Denmark (1)	 Finland (6)	 France (1)
 Greece (3)	 Ireland (2)	 Lithuania (14)
 Poland (7)	 Portugal (10)	 Romania (2)
 Russia (1)	 Scotland (2)	 Slovenia (5)
 Spain (41)	 Switzerland (1)	

Uusi sisarkirjasto?

- LIBRARY. I LOVE IT! -hankkeen jälkeen lisälmen kirjasto osallistui NAPLE-verkoston toimintaan ensisijaisesti blogin kautta.
- Mielenkiinto uutta NAPLE-kumppanuutta kohtaan heräsi vuoden 2018 lopussa.
- Halusimme lähteä liikkeelle ”puhtaalta pöydältä”.
- NAPLE-verkosta hallinnoivat henkilöt toimivat välittäjänä, joten aikaisempia suoria kontakteja ei välttämättä tarvita.

Edinburgh City Libraries

- Toivoimme kumppania, jonka kokoelmat ja palvelut ovat laadukkaita ja vähintään samalla tasolla suomalaisten yleisten kirjastojen kanssa.
- Toisena kriteerinä aikaisempien NAPLE-kumppanuuksien vähäinen määrä.
- Ykkösvaihtoehtona ollut Edinburghin kirjasto täytti ehdot ja suostui lisälmen kirjaston NAPLE-kumppaniksi.
- Yhteistyösopimus tehtiin suullisesti ja sitä täydennetään tarvittaessa.

Yhteistyössä edetty pienin askelin

- Tärkeintä on ollut luoda kontakteja ja oppia tuntemaan kumppanikirjaston toimintoja.
- Yhteydenpitoa on hoidettu sähköpostilla ja Teams-kokouksilla.
- Pienimuotoiseen yhteistyöhön on sisältynyt mm. maakohtaisten aineistonäyttelyiden tekoa, lukupiirien vuorovaikutusta sekä Edinburghin kirjaston e-aineistojen avaaminen kaikille Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakon asiakkaille.

Erasmus+

Oppiva Kirjastolainen -hanke

- NAPLE-kumppaniin haluttiin tutustua myös paikan päällä.
- Vuoden 2019 aikana mietimme eri vaihtoehtoja hakea rahoitusta Edinburghiin suuntautuvalla opintomatalla.
- Toteuttamiskelpoisin näistä oli osallistuminen Erasmus+-ohjelmahakuun keväällä 2020.
- Edellytyksenä oli oman organisaation toimintojen kehittämiseen tähtäävä hankesuunnitelma.
- Hankkeen toteutustavaksi valittiin KA1-tason liikkuvuudet, joiden aktiviteetit olivat job shadowing -tyyppisiä.

Hanketyöryhmä

- Erasmus+-hankkeesta tiedotettiin kirjaston henkilökuntakokouksessa ja kiinnostuneilta pyydettiin erillistä ilmoittautumista.
- Työryhmään valittiin neljä henkilöä ja se aloitti toiminnan vuoden 2019 lopulla.
- Ryhmä koostui kirjasto- ja kulttuuripalvelupäälliköstä sekä eri osastojen kirjastonhoitajista.
- Mentorina toimi Iisalmen kansalaisopiston ja Ylä-Savon musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi.

European Development Plan

- Keskeinen osa hankehakemusta.
- Suunnittelussa täytyi lähteä liikkeelle siitä, että kirjastolta oli löydyttävä selkeät, kansainvälistä toimintaa ohjaavat tavoitteet.
- Omista toiminnoista oli eriteltävä niitä tukevia osa-alueita, joissa kuitenkin on vielä kehitettävää.
- Iisalmen EDP:n viitekehyksinä: NAPLE-kumppanuusohjelma, Iisalmen kaupungin uusin kaupunkistrategia sekä uusi kirjastolaki.

Hankeen kehittämistavoitteet

- Kirjoitimme hakemukseen selkeästi määriteltyjä määrällisiä tavoitteita.
- Digitaalisten palveluiden ja kokoelmien parempi hyödyntäminen kirjaston asiakastyössä.
- Tapahtumatuotantoon liittyvän osaamisen kasvattaminen.
- Uutta näkökulmaa Lanu-työhön.
- Paremmat valmiudet kohdata erilaisista taustoista tulevia asiakkaita.
- Monipuolisempia kirjastoautopalveluita.
- Tavoitteena on myös lisätä kirjaston näkyvyyttä.

Hakemusvaiheen haasteet

- Perustelujen löytäminen sille, miksi yhteen kohteeseen tehdään neljä liikkuvuutta.
- Brexit (ei vaikuttanut ohjelmakauden 2020 hankkeiden toteutukseen, päätös mahdollisti jopa kohteen vaihtamisen).
- COVID (ohjelmakauden 2020 hankkeille myönnettiin jatko-aikaa jopa kolme vuotta).
- Mahdollisten henkilöstömuutosten vaikutus hanketyöryhmän kokoonpanoon (hankesuunnitelmassa varauduttiin etukäteen mahdollisiin muutoksiin).

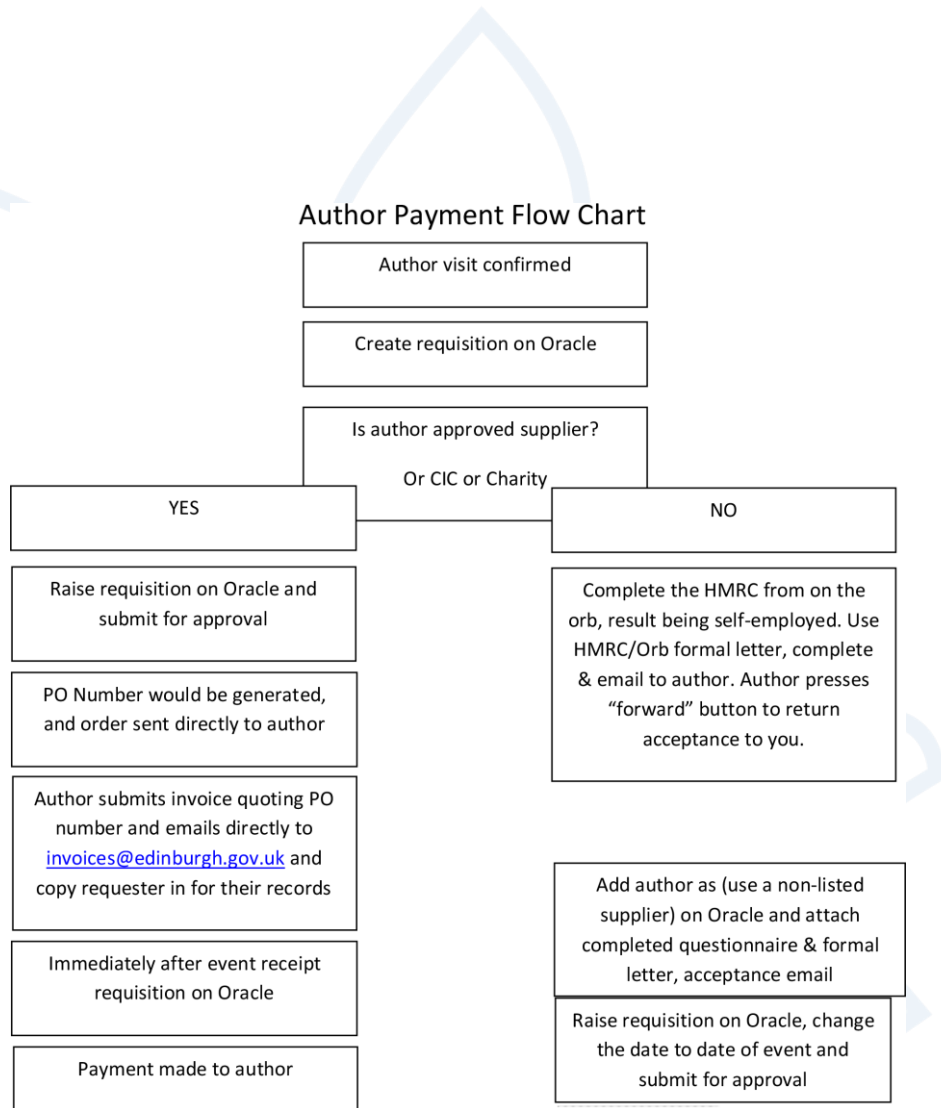

Käytännön toimiin vuoden 2022 alussa

- Hankesuunnitelman kertaaminen, koska lähtö viivästyi suunnitellusta kahdella vuodella.
- Edinburghin kirjasto laati liikkuvuuksien aikataulut (matkat: 9.-14.5.2022 Tuomas & Tuomo ja 23.-28.5.2022 Marja & Sanna).
- Iisalmen kansalaisopiston kielikoulutus (2 x 3 h).
- Blogikirjoitus Epale-alustalle.
- Matkalippujen ja majoitusten varaaminen (hinnat nousseet ja ohjelmaan tuli vielä yksi "lisäpäivä").
- Aikataulun kanssa ei tullut ongelmia ja liikkuvuudet toteutuivat suunnitellusti.

Tapahtumatuotanto / Central Library

Lifelong Learning Strategy Officer **Grainne Crawford**, ti 10.5.2022

- Tapahtumien järjestämistä varten laadittu yksityiskohtainen ohjeistus (esim. vakuutusasiat).
- Omasta budjetista rahoitetut tapahtumat: hyväksyntä tapahtumalle pääkirjastolta.
- Avustuksista rahoitetut tapahtumat: *SLIC*, *Creative Scotland*, maakunta- ja paikallishallinto...
- Pääsymaksu käytössä osassa tapahtumissa.
- Koronarajoitusten takia meneillään olevat tapahtumat ovat lähinnä erilaisia verkkokampanjoita.

Osallistaminen / Stockbridge Library

Lifelong Learning Development Leader **Bageshri Hasabnis**, ti 10.5.2022

- Pieni lähikirjasto sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Edinburghin keskustasta.
- Osallistamisen työvälineitä kirjaston tilat ja palvelut.
- Vapaaehtoistyö integroitu osaksi kirjaston tarjoamia palveluita.
  - Esim. hakeutuvat kirjastopalvelut: *Library Link* ja *Home Delivery* toimivat vapaaehtoisvoimin kirjaston henkilökunnan ohjauksessa.
- Julkinen tila & oman kaupunginosan kyläkeskus.

The screenshot shows the Edinburgh Libraries website interface. At the top, there is a navigation bar with 'YOUR LIBRARY' and a search bar. Below the navigation bar, there are several sections:

- Temporary closures due to renovations at Central Library:** A yellow box containing information about the closure of the Music Library, Mezzanine, and Scottish Collection (15 August - 3 September), the main toilets (31 August - 2 September), and the Children's Library and Board Room (7 - 8 September).
- DOWNLOAD eBooks & Audiobooks:** A large section with the text 'to your tablet, phone or computer for free' and the 'library2go' logo. It features images of a tablet and a smartphone.
- Login:** A form with fields for 'Library card number' and 'PIN', a 'Login' button, and a 'Forgotten PIN?' link.
- Digital help sessions:** A section with a photo of people interacting with a laptop.
- Download ebooks:** A small section with a photo of a person using a tablet.
- Listen to audiobooks:** A small section with a photo of a woman wearing headphones.
- Download classical & jazz music:** A small section with a photo of a saxophone.

Digitaaliset palvelut / Central Library

Learning Strategy Officer **Alison Stoddart**, ke 11.5.2022

- Viisihenkinen tiimi, joka keskittyy pelkästään kirjastojen digitaalisten palveluiden, alustojen ja kokoelmien kehittämiseen.
- Keskeisimmät alustat / palvelut:
  - *Your Library* -verkkosivusto
  - *Edinburgh Libraries* -mobiilisovellus
  - e-aineistot
  - *People's Network* -verkon työasemat
  - paikallishistoriaa esittelevät tietokannat.
- Strateginen priorisointi:
  - E-aineistoihin panostetaan voimakkaasti.
  - Mobiilisovellus tulevaisuuden käyttöliittymä kirjastopalveluihin.

Digituki / Central Library

Lead Officer **Eamonn Glancy**, ke 11.5.2022

- *Get Online* -ohjelma: kirjasto tarjoaa pääsyä ja teknistä tukea asiakkaille, joilla on haasteita tietotekniikan kanssa.
- Digituen palvelut pyörivät paljolti vapaaehtoisten varassa, kirjaston henkilökunnalla koordinoijan rooli.
  - *Buddy Scheme*: avuntarvitsija ottaa yhteyttä lähimpään kirjastoon ja Eamonn välittää tämän jälkeen hänen tietonsa sopivalle vapaaehtoiselle asiantuntijalle.
- Digitaalisten palveluiden tiimi vastaa myös henkilökunnan digitaitojen kehittämisestä.
  - Jokainen voi olla *Digital Champion*.

Paikallishistoria / Central Library

Lifelong Learning Library Development Leader **Clare Padgett**, ke 11.5.2022

- Kolme kotiseututietokantaa:
  - *Capital Collections*: laaja museotasoinen tietokanta, jossa on valokuvia, esineitä, julkaisuja ym.
  - *Our Town Stories*: Google Maps -palvelun päälle rakennettu interaktiivinen palvelu, jossa esillä esim. suositut "ennen ja nyt" -valokuvaparit.
  - *Edinburgh Collected*: käyttäjillä mahdollisuus tuottaa omia sisältöjä, valokuvauskilpailuja yms.
  - Clare kuratoi ja luetteloï aineistoja.

Tapahtumatuotanto / Portobello Library

Lifelong Learning Library Supervisor **Lesley Mayes**

- Lähikirjasto, joka sijaitsee noin seitsemän kilometriä Edinburghin keskustasta.
- Kirjasto on keskeinen toimija joka vuosi lokakuun alussa järjestettävässä *Portobello Book Festival* - tapahtumassa.
- Tapahtuma on maksuton ja pyörii kokonaan vapaaehtoistyön varassa (myös esiintyjät!).
- Paikalle saadaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettuja kirjailijoita, lisäksi luentoja, työpajoja ja lapsille suunnattuja tapahtumia.
- Vahvasti paikallinen ja asukkaita yhdistävä.

Liikkuvien kirjastopalvelujen toiminta / Oxgangs Library

Livelong Learning Development Leader **Jane Douglas** ja Service Manager **Andrew**

McTaggart , to 12.5.2022

- Vierailimme Oxgangs kirjastossa, jonka yhteydessä sijaitsevat kirjastoautojen talli ja liikkuvien kirjastopalvelujen toimitilat.
- Päivän aikana kävimme myös St. Josephin ala-asteella, jossa näimme kirjastoautotoimintaa käytännössä.
- Liikkuvat kirjastopalvelut sisältävät kirjastoautotoiminnan sekä palvelun, jossa käydään hoitokodeilla, lastensairaaloilla, palvelutaloilla, senioriasunnoilla ja vankilalla.

- Palveluja varten on käytössä kaksi kirjastoautoa, yksi jakeluauto ja yksi henkilöauto. Aikaisemmin kirjastoautoja oli enemmän, mutta viimeisen kahden vuoden aikana kolme kirjastoautoa on poistunut käytöstä tyyppivian vuoksi.

- Tämä on johtanut mm. siihen, että kirjastoauton palvelut kouluille ja päiväkodeille on jouduttu järjestämään Pop up-kirjaston tyyliä.

- Palvelu toimii niin, että jakeluautoon lastataan kirjalaatikoita, jotka sitten paikan päällä sijoitetaan esim. luokkaan, käytävälle tai saliin. Siksi palvelu ei ole enää niin laajaa kuin aikaisemmin. Joillain kouluilla ei ole esim. tilaa, johon kirjalaatikat voisi sijoittaa ja tämän takia heille ei voi tarjota palvelua.

- Kouluja ja päiväkoteja alueella on yhteensä 29 ja niistä 13 käyttää Pop up-kirjaston palvelua. Näillä kouluilla käydään aina kolmen viikon välein.

- Kaksi perinteistä kirjastoautoa ajaa reittejä arkisin klo 9-17 ja kaksi kertaa viikossa on pidempi iltareitti. Pysäkkejä on 43 ja niillä käydään kahden viikon välein.

- Osastonjohtajat tekevät paljon tiedotus -ja lobbaustyötä kirjastoauto toiminnan eteen. He esittelevät toimintaa aktiivisesti eri päättäjille ja hallintoelimille.
- Uusien kirjastoautojen hankkiminen on kuitenkin vaikeaa rahan puutteen ja byrokratian takia. Tämä on harmillista etenkin kun kirjastoautojen talliin on vasta asennettu uusi ja parempi ilmastointi.

23.-28.5.2022 Marja & Sanna

Tutustuttiin mm.

- lasten kirjastotyöhön sekä niihin liittyviin tapahtumiin ja markkinointiin: Bookbug, Green Pen, Stems ym.
- yhteistyön ulottuvuuksiin: kaupungin eri toimijoiden yhteistyö, järjestöjen mukaan ottaminen ym.
- hallintoon ja tilastointiin, palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen

Mitä opittiin?

- Kaikkia palveluita kehitetään tiedolla johtamisen periaatteiden mukaisesti.
- Kehittämisessä otetaan huomioon jokaisen asuinalueen erityistarpeet esim. Maahanmuuttajaväestö, koulut, ikäihmiset ym. Ja kirjastot voivat tarjota alueille sopivia palveluja räätälöidysti.
- Bookbug -konsepti on todella iso juttu Skotlannissa. Jokainen työntekijä sitoutuu sisältöjen toteuttamiseen riippumatta siitä millä osastolla hän työskentelee. Liittyy palvelulupaukseen.
- Työnkuivissa otetaan huomioon vahvasti työntekijöiden erityisosaaminen

Mitä opittiin?

- Elinkaariajattelu on viety sisään suunnitteluun. On laadittu palvelulupaus, jonka mukaiset palvelut vähintään toteutetaan. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus myös tehdä muuta, mutta vain jos jää aikaa muulle.

- Lähialueilla olevat kirjastot ovat monipalvelupisteitä. Eroavat suomalaisista pisteistä. Kirjastojen monipalvelupisteiltä mm. Työttömät, asunnottomat ym. heikossa asemassa olevat ihmiset. Heille myös löytyy asiantuntijan apu saman tien – Ei jonotusta. Apua ei anna kirjastohenkilökunta, vaan oman alansa asiantuntijat. <-- Asiakkaan asiat tulee hoidettua heti.

- Toisaalta kirjastot ovat alueen toiminnan ydin ja sydän. Niissä toimivat yhdistykset, vertaistukiryhmät ym. Riippuen alueen tarpeesta.

Yllätyksiä?

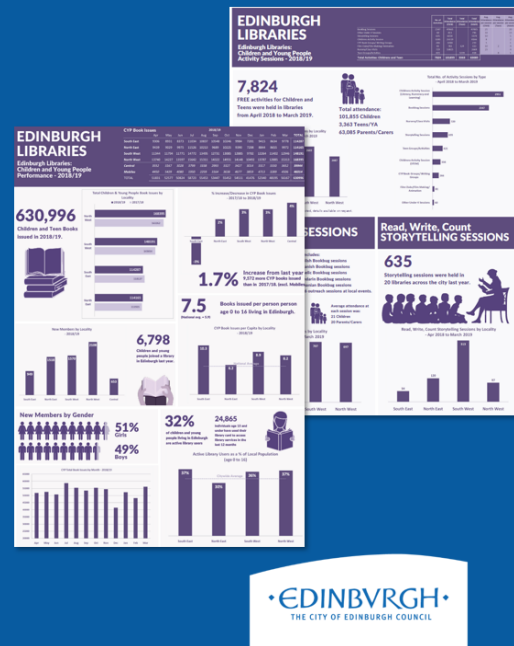
- tilat, joihin tutustuimme olivat suomalaisiin kirjastotiloihin verrattuna vaatimattomia, remontoinnin tarpeessa olevia rakennuksia.
- Aineistoa oli karsittu lähikirjastoissa todella paljon. Oli järkytys esim. oman kirjastomme lastenkirjallisuuden aarreaitaan verratessa.
- Haasteista huolimatta henkilökunta oli todella sitoutunut. Heistä paistoi ilo tehdä kirjastotyötä ja kaikkea siihen liittyvää. He kokivat myös voimakkaasti, että haluavat olla mukana yhteisön toiminnassa. Kirjastotyön ja muun toiminnan välillä ei ollut niin suuria rajoja. Yhteisön tarpeet ohjaavat toimintaa!

Mitä meille kokeiltavaksi?

Performance Reports

CYP activities have been broken down into 6 broad categories, identified using the Activity Analysis completed in March 2016:

- **Bookbug Sessions** (age 0 – 4)
- **Storytelling Sessions** (age 5 – 7)
i.e. Tiger Tales, Share a Story etc
- **Children's Book groups** (age 8 – 12)
i.e. Chatterbooks
- **Children's Activities** (age 0 – 12)
  - Children's Activities (Reading, Numeracy & Learning)
- Craft activities, Quizzes, Treasure Hunts, Board Games, Xbox/PS Gaming etc.
  - Children's Activities (STEM)
- Lego Club, STEM Lab, Slime Lab, Coding etc
- **Teen Activities** (age 12+)
  - Young Carers Book group, GlitzLit, LevelUp, Girl Talk, Hubub etc
- **Nursery/Primary Class Visits** (age 0 – 12)

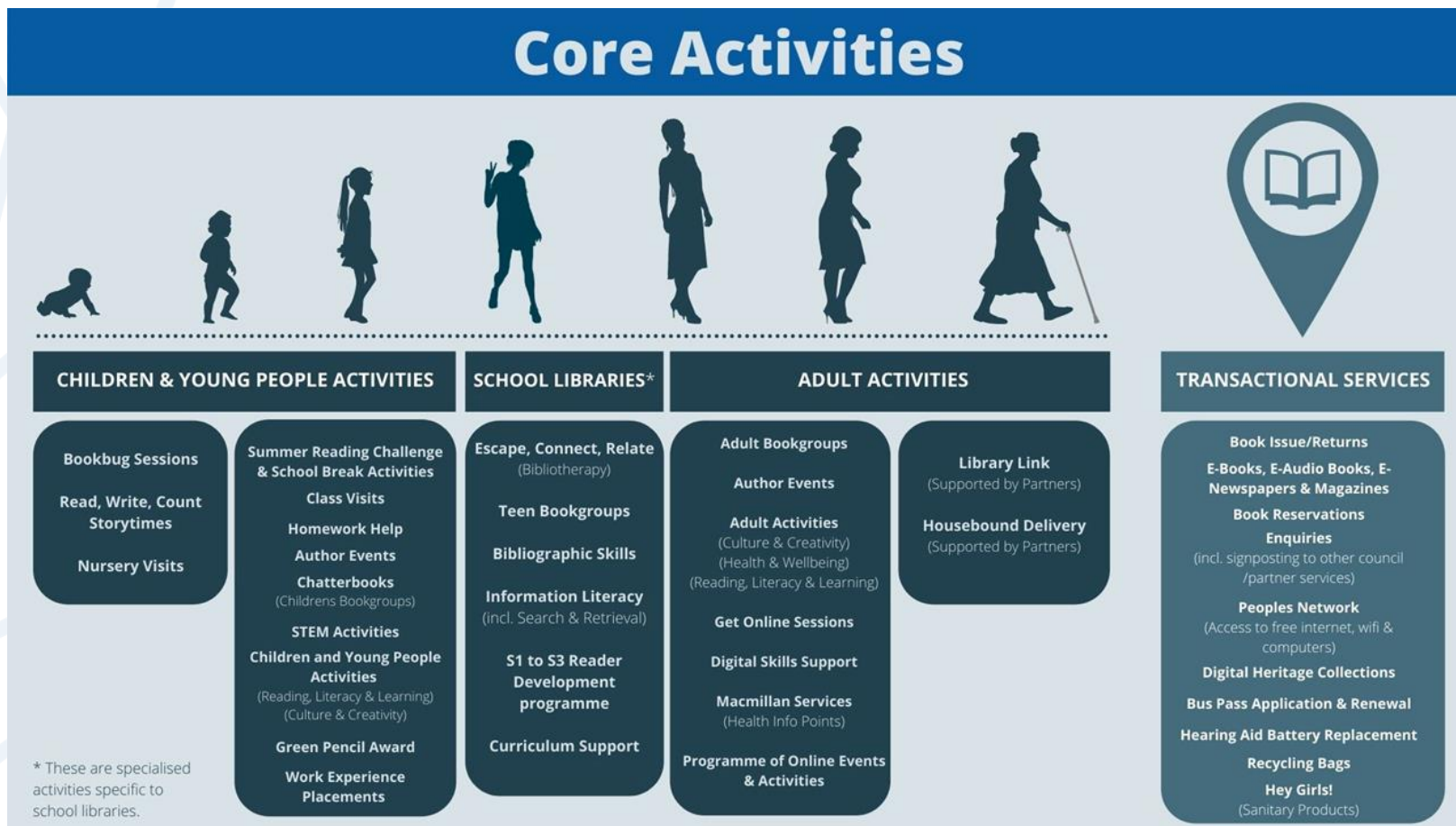
- VISUALISOINTI! Ydintoimintojen ja tilastojen visualisointi olisi meilläkin tarpeen. Vuosikello ei riitä.

-Palvelulupaus toimisi meilläkin. Auttaisi kirkastamaan päämäärää ja kohdentamaan resursseja.

- Voisimme tehdä lasten ja nuorten osastolla enemmän työpajatyyppejä toteutuksia: sovellettua toimintaa BugBugista. BookBug oli hieno juttu, mutta sellaisenaan sen toteuttaminen mahdotonta, koska Skotlannissa rahoitus ja materiaalit siihen tulee kansalliselta tasolta kaikille kirjastoille.

- kehittäminen mahdollista esim. kulttuurikasvatussuunnitelman päivittämisen, projektien ja muun kehittämistoiminnan yhteydessä.

Edinburghin kirjastojen ydintoiminnot - palvelulupaus

Linkkejä

Your Library (OPAC + tietokannat & e-aineistot) : <https://yourlibrary.edinburgh.gov.uk/>

SLIC: <https://scottishlibraries.org/>

Portobello Book Festival: <https://portobellobookfestival.com/>

Breaking the News: <https://www.bl.uk/events/news>

Kuvakooste (Tuomas & Tuomo): <https://flic.kr/s/aHBqjzQ4si>

NAPLE SISTER LIBRARIES: <https://www.naplesisterlibraries.org/>

LIBRARY. I LOVE IT! -blogi: <https://libraryiloveit.wordpress.com/>

Erasmus+-aikuiskoulutukselle: <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/erasmus-ohjelma-2021-2027/erasmus-aikuiskoulutukselle>

EPALE: <https://epale.ec.europa.eu/en>

Erasmusplus, se on hyvä ajatus!: https://youtu.be/qu-O5_6TILw

Kiitos!

KIRJASTO
IISALMI

www.iisalmi.fi